

Agata LEWKOWICZ*

METODY PRZEMYCANIA NARKOTYKÓW ORAZ SPOSOBY ICH ROZPOZNAWANIA

Narkotyki to współcześnie jedno z najpoważniejszych zagrożeń bezpieczeństwa wewnętrznego państw jak i światowym problemem zdrowotnym w walce od uniezależnienia od narkotyków oraz przestępczości narkotykowej. Polska ze względu na centralne położenie w Europie stała się krajem tranzytowym dla narkotyków przetrzucanych z Bliskiego i Dalekiego Wschodu. Współczesne dochody z przemytu narkotyków przeznaczane są na pomnażanie zasobów finansowych organizacji przestępczych. Pieniądże te stanowią źródło do dalszego jeszcze większego pomnażania ich do innych zabronionych celów niezgodnych z prawem.

Słowa kluczowe: narkotyki, przemytnictwo, transport

WSTĘP

Proceder przemycania narkotyków jest, mimo coraz lepszych kontroli, wciąż bardzo popularny. Przemytnikom ciągle opłaca się przenosić narkotyki i środki odurzające przez granice państwowe. Zapotrzebowanie na te niebezpieczne dla zdrowia ludzkiego środki niestety wciąż rośnie. Mimo coraz większej świadomości obywateli państw Europy Zachodniej ciągle ogromna liczba osób ryzykuje zrujnowanie swojego zdrowia oraz życia i ulega chęci spróbowania narkotyków.

Przemytnicy narkotyków i środków odurzających od lat słyną z pomysłowości, jaką wykazują się, uprawiając swoją działalność. Przemykanie narkotyków przez granice państwowe nie jest rzeczą prostą, zwłaszcza że służba celna wyposażona jest w coraz lepszej jakości sprzęt wykrywający. Coraz częściej słyszymy o wykryciu i zlikwidowaniu całej szajki przemytniczej. Jednak nawet te głośne ostrzeżenia nie odwodzą ludzi zajmujących się od lat tym procederem od zaprzestania tego rodzaju nielegalnej działalności. Przemytnicy wciąż opracowują nowsze sposoby transportu narkotyków przez granice. Najbardziej zagrożona tym procederem jest granica wschodnia naszego kraju. Pomysłowość przemytników w tej materii jest wielka. Gdy tylko jakiś sposób okaże się

* Agata LEWKOWICZ - Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego

wadliwy i zostanie wykryty przez czujnych strażników granicznych, pojawia się i jest wcielany w życie kolejny, ulepszony pomysł.

1. GŁÓWNE SZLAKI ORAZ KRAJE I POCHODZENIA NARKOTYKÓW

Światowa produkcja heroiny została skupiona w dwóch regionach:

- Południowo – Zachodniej Azji, tzw. „Złotego Półksiężycy”, do którego należą: Afganistan, Pakistan i Iran
- Południowo – Wschodniej Azji, tzw. „Złotego Trójkąta”, do którego należą: Myanmar, Laos i Tajlandia.

Heroina pochodząca z tzw. „Złotego Trójkąta” trafia do Stanów Zjednoczonych, a produkowana w tzw.: „Złotym Półksiężycu” w 70-80 % trafia na rynki europejskie, za pośrednictwem wietnamskich i chińskich grup przestępczych. Nielegalne uprawy maku lekarskiego znajdują się również w takich państwach, jak Indie, Meksyk, Liban, Turcja, Tadżykistan, Kirgistan, Kazachstan¹.

Według biura Narodów Zjednoczonych ds. narkotyków i przestępczości (UNODC), które jest instytucją światową powołaną do walki z nielegalnym obrotem narkotyków oraz przestępczością międzynarodową, to Afganistan odpowiada obecnie za produkcję 90% światowego opium. W 2006 roku najprawdopodobniej wyprodukował on 6100 ton tej substancji, Laos 20 ton, Myanmar 315 ton, Pakistan 39 ton, Kolumbia 15 ton².

Największym producentem kokainy jest Kolumbia. Ponad 70% produkcji pochodzi z tego kraju. Natomiast Boliwia i Peru są głównymi dostawcami tego surowca w postaci paty kokainowej, która w nielegalnych wytwórniach w Kolumbii jest rafinowana.

Nielegalny transport kokainy odbywa się drogami morskimi i powietrznymi. W czystej postaci kokaina przemycana jest do Ameryki Północnej i krajów Europy Zachodniej. To potężne kartele kolumbijskie w Medellin i Coli odgrywają główną rolę w przemyśle i handlu kokainą. Organizacje przestępcze dysponują dużymi środkami finansowymi, wprowadzone do legalnego obrotu stanowią poważne zagrożenie dla ekonomicznej stabilności niektórych państw.

W latach 80 – tych XX wieku Polska stała się krajem wytwarzającym amfetaminę dla nielegalnych celów. Polska amfetamina jest narkotykiem o dużej czystości i przemycana jest do Niemiec, Czech, Białorusi, Słowacji, Rosji, Łotwy, Norwegi, Szwecji, jak również do Nowej Zelandii.

Marihuanę i haszysz otrzymuje się z konopi indyjskich. XVI wiek to początek ery odkryć geograficznych i handlu morskiego. Wzrosło zainteresowanie marihuaną i zapotrzebowanie na konopie do wyrobu lin i żagli. Zaczęto coraz szerzej mówić o cudownych właściwościach marihuany³. Znana jest ona pod wieloma potocznymi nazwami, np. „marycha”, „trawka”, „zioło”, „gandzia”, „blantanamera” itp. Na haszysz mówi

¹ M. Jędrzejko, *Narkotyki, Rozpoznawanie i podstawy profilaktyki*, Warszawa 2002, s. 9.

² [online]. [dostęp: 2010]. Dostępny w Internecie: <http://międzynarodowyobrótgospodarczy.teralinski.pl/rozdzial2.html>.

³ S. Connolly, *Warto wiedzieć...marihuana*, Warszawa 2003, s. 4.

się „hasz”, „gruda”. Marihuana i haszysz przewożone są drogą lądową z Ameryki Południowej i Środkowej przez Meksyk do Stanów Zjednoczonych. Do Europy i Australii sprowadzana jest z północnej Afryki i Azji.

2. METODY PRZEMYTU NARKOTYKÓW

Przemyt⁴ to jedno z najstarszych przestępstw w dziejach ludzkości. Przemyt (kontrabanda, potocznie szmugiel) to przemieszczenie towarów między państwami z pominięciem opłat celnych, akcyzy, podatku VAT i innych należności wobec państwa, na którego terytorium wwieziono towar, Przemyt to wwiezienie towaru, którym obrót w danym kraju jest zakazany przez prawo.

Przemiany społeczne, gospodarcze i polityczne w latach 80 – tych XX wieku spowodowały otwarcie granic Polski zarówno dla Polaków, jak i społeczności europejskiej na szeroką skalę. Przez nasz kraj zaczął wzrastać ruch osób, środków transportowych i towarów drogami lądowymi, powietrznymi i morskimi, co stworzyło sprzyjające warunki do wykorzystania naszego kraju przez międzynarodowe grupy przestępcze do przemytu i tranzytu narkotyków⁵.

Polska jest bardzo atrakcyjnym krajem z racji położenia geograficznego, członkostwa w Unii Europejskiej oraz nieszczelnych granic na wschodzie. Przez Polskę przemyca się narkotyki z pominięciem rodzimych grup przestępczych, a także wyboru drogi przewozu narkotyku. Zależy ona od odległości, objętości i rodzaju przewożonego narkotyku, a także od opłacalności i ryzyka ponoszonego przez organizatora przemytu. W tym celu dokonuje się częstych zmian kurierów i konwojentów⁶.

W celu zmylenia organów ścigania i kontrolujących transport narkotyków dociera do miejsca przeznaczenia drogą okrężną. Natomiast zadaniem służb odpowiedzialnych jest dokładne skontrolowanie wszystkich osób przekraczających granicę, przewożonych towarów i środków transportu, a także wykorzystanie wszystkich możliwych i dostępnych informacji, które umożliwiają przeprowadzenie pełnej analizy ruchu osób i obrotu towarowego z zagranicą. Umożliwia to trafne typowanie osób do szczegółowej kontroli. Metody i sposoby ukrywania narkotyków są bardzo zróżnicowane.

Duże zyski, jakie zapewnia nielegalny obrót narkotykami, umożliwiają częste zmiany tras przesyłania i metod ich ukrywania. Od najprostszych, z wykorzystaniem bagaży, do najbardziej skomplikowanych, jaką jest sposób przewożenia ich w organizmie ludzkim. Przewoźnik połyka kilkadziesiąt małych kuleczek zawierających drogicę narkotyki, których opakowania stanowią warstwy nieprzepuszczalnego materiału plastycznego, prezerwatyw lub chirurgicznych rękawic gumowych. Kuleczki, kapsułki dodatkowo otacza się parafiną dla łatwiejszego połknięcia. W ten sposób tak zwani połykacze są w stanie przewieźć nawet do 2 kilogramów substancji odurzających. W ten sam sposób przygotowywane i pakowane narkotyki ukrywane są w pochwie lub kanale

⁴ [online]. [dostęp: 2010]. Dostępny w Internecie: <http://pl.wikipedia.org/wiki/przemyt>

⁵ *Sposoby ukrywania narkotyków stosowane przez handlarzy*, zeszyt IV, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, Legionowo 1993, s. 3 - 4.

⁶ Z. Dziemidowicz, *Zapobieganie narkomanii i zwalczanie przestępczości z nią związanej*, [w:] „Policyjny Biuletyn Szkoleniowy”, nr 1 - 2/1995, s. 27.

odbytowym. Średnia pojemność tych miejsc wynosi od 150 do 200 gramów⁷. Pomyślność przemytników nie zna „granic”, dlatego też do ukrywania narkotyków wykorzystują oni wszystkie możliwe dostępne sposoby i środki.

Narkotyki ukrywane są także na ciele osoby i w rzeczach na osobie. Umieszczone są pod bielizną, w slipach lub stanikach. Miejscem ukrycia są też protezy kończyn, włosy, peruki, obuwiu z wydrążonymi obcasami, paski, spodnie, kamizelki.

Popularne jest również ukrywanie narkotyków w bagażach i przedmiotach przewożonych przez osoby. Typowymi miejscami w bagażach, torbach, skrzyniach są podwójne ścianki i dna. Niejednokrotnie materiał, z którego uszyta jest torba lub walizka jest wykonany ze specjalnie spreparowanych, utwardzonych narkotyków. Wręcz banalnymi miejscami ukrycia narkotyków są artykuły higieny osobistej, jak tubki kremów i past do zębów, szczotki do włosów, dezodoranty itp. Artykuły żywnościowe, jak butelki z napojami, torebki z cukierkami, puszki z orzeszkami, zabawki, książki, instrumenty muzyczne, rzeźby, statuetki oryginalne upominki – pamiątki.

Przemytnicy ukrywają narkotyki także w środkach transportu: lotniczych, lądowych, czy morskich.

W samochodach ciężarowych i osobowych wykorzystywane są praktycznie wszystkie części konstrukcyjne pojazdów oraz przewożony ładunek. Karoseria, silnik, podwozie, siedzenia, oparcia, zbiornik paliwowy, akumulatory i inne elementy środków transportu służą za miejsca ukrycia narkotyków. Statki handlowe i jachty mają nieograniczoną powierzchnię do ukrycia narkotyków. Kontrole tych środków transportu są bardzo rzadkie, wyselekcjonowane i przeprowadzone na podstawie informacji. W pociągach międzynarodowych do przemytu służą wszelkie skrytki, które są dostępne dla każdego podróżnego, a jednocześnie gwarantują przewoźnikowi anonimowość.

Ogromne przesyłki towarowe służą do masowego przewozu narkotyków. Wykorzystywane są one przez międzynarodowe organizacje przestępcze. Sposób ten do minimum ogranicza wykrycia przemytu.

Narkotyki są nie tylko ukrywane w przewożonych towarach, ale także w skrytkach, strukturach opakowań, konstrukcjach kontenerów, a także w przesyłkach pocztowych. Metoda ta wykorzystywana jest głównie przez drobnych przemytników i detaliistów.

O sposobie przemycania narkotyków decyduje jego właściwość fizyczna i wysoka cena. Celem organizatora przemytu jest zdobycie jak największej ilości pieniędzy. Angażuje do przemytu, nie mając żadnych skrupułów, dzieci, kobiety, inwalidów, starców, osoby, których o działalność przemytniczą z reguły się nie posądza.

3. TYPOWANIE OSÓB DO KONTROLI

Stale wzrastający ruch osób, środków transportowych i towarów przez granicę państwa, a także swobodne przemieszczanie się ich po terytorium Zjednoczonej Europy uniemożliwia całkowite zabezpieczenie przed próbami przemytu narkotyków. Służby

⁷ A. Latka, R. Bajorek, *Narkotyki. Sposoby i metody przemycania. Poradnik dla funkcjonariuszy celnych*, Główny Urząd Ceł, Warszawa 1993, s. 7.

graniczne i celne nie są w stanie skontrolować dokładnie wszystkich osób przekraczających granicę, przewożonych towarów i środków transportu.

Jedyną z najistotniejszych czynności realizowanych na każdym etapie kontroli granicznej jest obserwacja pasażera. Odruchowe reakcje podróżnych w sytuacji stresu czy napięcia mogą sugerować, że dana osoba chce coś ukryć. Właściwa ocena podróżnego często jest podstawą do sformułowania pierwszego zasadniczego podejrzenia, że dany pasażer może być przemytnikiem narkotyków. Dlatego też należy wykorzystać wszystkie dostępne informacje umożliwiające przeprowadzenie pełnej analizy ruchu osób i obrotu towarowego z zagranicą, umożliwiając trafne typowanie obiektów do szczegółowej kontroli.

Właściwe typowanie osób do kontroli w związku z uzasadnionym podejrzeniem przemytu środków odurzających, substancji psychotropowych lub prekursorów wynika z konieczności zapewnienia płynności ruchu granicznego, z jednoczesnym zachowaniem skutecznego zwalczania tego nielegalnego procederu.

Dlatego należy być przeprowadzić analizę opartą na poniższych danych:

- kraju przyjazdu/wjazdu oraz miejsc tranzytowych (ze szczególnym zwróceniem uwagi na trasy nietypowe, trudne do uzasadnienia);
- modus operandi rozpoznanego w ramach dokonanych wcześniej konfiskat;
- terminu oraz godziny przyjazdu/wjazdu (okresy wakacyjne, ważniejsze wydarzenia i imprezy kulturalne);
- okres pobytu;
- narodowości (zwłaszcza z kraju podwyższonego ryzyka);
- wieku (grupa wiekowa 17 – 30 lat pozostaje w szczególnym zainteresowaniu);
- sposobu zachowania;
- przywożonych bagaży lub ich braku;
- sposobu ubioru;
- terminu, miejsca oraz sposobu zakupu biletu i płatności za niego (bezpośrednio przez Internet, za pośrednictwem osoby trzeciej).

Dokonując typowania osób przewidzianych do kontroli, szczególną uwagę należy objąć kierunki podróży zagrożone przemytem narkotyków i prekursorów, tj.:

- kraje Ameryki Południowej (głównie: Kolumbia, Boliwia, Peru) – Polska → przemyt kokainy;
- kraje Ameryki Południowej (głównie: Kolumbia, Peru, Boliwia) – kraje Afryki Zachodniej (Gwinea, Gwinea Bissau, Ghana, Gambia, Benin, Liberia, mali, Mauretania, Nigeria, Niger, Senegal, Sierra Leone, Togo, Wybrzeże Kości Słoniowej, Wyspy Zielonego Przylądka) – Polska → przemyt kokainy;
- Holandia – Niemcy – Polska → przemyt marihuany, haszyszu, ecstasy i kokainy;
- Maroko – Polska → przemyt haszyszu;

- Afganistan – Turkmenistan – Azerbejdżan – Rosja – Białoruś – Ukraina (tzw. szlak jedwabny) → przemyt heroiny;
- Afganistan – Turcja – Bułgaria – Rumunia – Ukraina – Polska – kraje Europy Zachodniej → przemyt heroiny;
- Czechy – Polska – Niemcy → przemyt tzw. czeskiego PIKO;
- Polska – Ukraina → przemyt amfetaminy;
- Polska – Wielka Brytania – Irlandia → przemyt amfetaminy;
- Polska – Niemcy → przemyt amfetaminy;
- Pakistan – Polska – kraje Europy Zachodniej → przemyt haszyszu;
- Polska – kraje skandynawskie → przemyt amfetaminy i haszyszu.

Jednym z najistotniejszych czynników stanowiących podstawę do typowania osób jest właściwa ocena sposobu zachowania podróżnych, zarówno w trakcie kontroli, jak też w okresie ją poprzedzającym. Skuteczne posługiwanie się takimi wskazówkami wymaga jednak zaistnienia trzech ważnych wzajemnie ze sobą powiązanych czynników:

- wiedzy o istnieniu tych wskazówek;
- zdolności obserwacji;
- umiejętności rozpoznawania zaobserwowanych wskazówek.

Wykrycie wielu przestępstw następuje w wyniku zastosowania w praktyce wskazówek wynikających z zachowania podróżnego. Fakt ten wzmacnia znaczenie obserwacji pasażera, co jest istotnym elementem na każdym etapie kontroli, jest nierozłącznie powiązane z umiejętnością rozpoznawania zaobserwowanych wskazówek⁸. Osoba poddająca się kontroli granicznej musi być obserwowana nieustannie w czasie zadawania pytań oraz w trakcie udzielania odpowiedzi na nie. Szczególną uwagę osób kontrolujących zwracają poszczególne elementy w zachowaniu i wyglądzie osoby⁹:

a) Uwagi ogólne:

- zwrócić należy uwagę na podróżnego, czy nie ma zauważalnych trudności związanych z widzeniem, słyszeniem, koordynacją ruchów.

b) Sygnały niewerbalne:

- bladość twarzy;
- zaczerwieniona twarz, wypieki;
- unikanie kontaktu wzrokowego;
- przestraszony/zestresowany wyraz twarzy;
- nagminne mruganie powiekami;
- przymykanie oczu;
- oczy otwarte nienaturalnie szeroko;

⁸ A. Tease, *Mowa ciała. Jak odczytać myśli innych ludzi z ich gestów*, Kielce 2004, s. 10.

⁹ W. Sikorski, *Gesty zamiast słów*, Kraków 2005.

- dotykanie brody (gest udający spokój oraz poczucie bezpieczeństwa);
- skręcanie lub gładzenie włosów;
- zwilżanie, przygryzanie warg;
- gesty intensywne chroniące wrażliwe części ciała;
- dostrzegalne pulsowanie tętnicy szyjnej;
- obfite pocenie się nieuzasadnione temperaturą, ubiorem lub wykonywanymi czynnościami;
- pojawienie się gęszej skórki;
- nerwowe gestykulowanie rękami;
- pocieranie rąk lub palców;
- powtarzające drapanie się;
- „skubanie” odzieży lub części ciała;
- nieustanne patrzenie w innym kierunku;
- napięty, sztywny chód;
- przesadna ruchliwość;
- ogólny niepokój;
- stukanie nogą o podłogę;
- wykrzykiwanie, zakrywanie ust;
- gesty chroniące okolice gardła;
- intensywne, powtarzające się połykanie śliny;
- głębokie westchnienia;
- zgrzytanie zębami;
- ziewanie.

c) Gesty werbalne:

- odmowa udzielania odpowiedzi na pytania;
- odpowiadanie pytaniem na pytanie;
- prośby o powtórzenie pytań;
- udzielanie niejasnych, zawiłych, niespójnych odpowiedzi lub mówienie nie na temat;
- załamujący się, niepewny głos;
- podenerwowanie wyczuwalne w głosie;
- używanie w udzielanych odpowiedziach poniższych zwrotów: „uczciwie mówiąc”, „zdecydowanie”, „proszę mi wierzyć”, „mówię prawdę”, „szczerze mówiąc”, „przysięgam, przyrzekam”, „nie kłamię”;
- podejmowanie prób zmiany kierunku rozmowy oraz prób wywierania wpływu na tematykę zadawanych pytań.

Obserwacja podróżnych jest przeprowadzana przez pracowników służb cywilnych funkcjonujących w portach lotniczych, załóg samolotów, jak też przez pracowni-

ków służb mundurowych i funkcjonariuszy różnych służb odpowiadających za bezpieczeństwo pasażerów i państwa polskiego¹⁰. Właściwa współpraca wszystkich służb jest nie do przecenienia.

4. TYPOWANIE DO KONTROLI ŚRODKÓW TRANSPORTU

Otwarte granice to nie tylko dobrodziejstwo, ale również zagrożenia w postaci większego otwarcia na międzynarodową przestępczość. Organy kontrolujące, celne i ścigania ustaliły kwestie współpracy między sobą, a także stworzyły katalog czynów objętych ściganiem między innymi – handel narkotykami, bronią, morderstwa, akty terroryzmu. Przepisy nie pozwalają czuć się przestępcom bezpiecznie, umożliwiając bowiem ściganie przestępcy nie tylko w kraju, na którego terytorium dopuścił się zabronionego czynu, ale także w pozostałych państwach.

Wykrywanie narkotyków przy stale wzrastającym ruchu osobowym, towarowym, lotniczym i morskim oraz ciągle zmieniających się metodach ukrywania i sposobach przemycania tych środków jest niezwykle trudne.

Podstawowe wskazówki do typowania środków transportu do kontroli to¹¹:

- wykorzystanie posiadanych informacji;
- trasa przejazdu z obszaru o podwyższonym ryzyku;
- pojazd nie jest własnością osób podróżujących;
- w samochodzie panuje tzw. bałagan artystyczny;
- w samochodzie podróżują obywatele różnych państw;
- alogiczna trasa przejazdu;
- mała liczba bagaży w kontekście celu i miejsca podróży;
- ślady dokonywania zmian konstrukcyjnych;
- rzeczywiste koszty transportu nie pokrywające wykonanej usługi;
- kraj rejestracji środka transportu z obszaru o podwyższonym ryzyku;
- sfałszowany numer identyfikacyjny środka transportu;
- ujawnione w trakcie oględzin kabiny dokumenty celne świadczące o wcześniejszych załadunkach w krajach o podwyższonym ryzyku;
- zachowanie kierowcy.

Punkty do skontrolowania samochodu osobowego:

- zderzak przedni, tylny oraz wsporniki mocujące;
- deska rozdzielcza;
- wzmocnienia poprzeczne, mocowania siedzeń tylnych i przednich;
- błotniki;

¹⁰ A Wąsowski, *Formy i metody ustalania tożsamości osób*, Centralny Ośrodek Szkolenia Szkoły Głównej, Koszalin 2005.

¹¹ Zarządzenie Nr 22 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 7 kwietnia 2005r. w sprawie sposobu i trybu gromadzenia i przetwarzania informacji z zakresu ochrony granicy państwowej i kontroli ruchu granicznego ze zmianami.

- podłużnice, progi i tunel skrzyni zmiany biegów;
- dach;
- drzwi oraz poszycie wewnętrzne;
- koło zapasowe;
- zbiornik paliwa.

Punkty do skontrolowania w ciągniku:

- przód pojazdu;
- silnik;
- boki kabiny i opony;
- podwozie, zbiornik paliwa i przewody powietrza;
- koło zapasowe i rura wydechowa;
- wnętrze kabiny.

Punkty do skontrolowania w podwoziu przyczepy:

- opony;
- zbiornik powietrza;
- podwozie;
- miejsce zamocowania koła zapasowego;
- podłoga.

Punkty do skontrolowania w cysternie paliwa:

- opony;
- schowki;
- miejsce zamocowania koła zapasowego;
- zbiornik wewnętrzny;
- ścianki.

Punkty do skontrolowania samolotu:

a) na zewnątrz samolotu:

- awionetka;
- przednie ładownie;
- komory klimatyczne;
- komory podwozia;
- tylne ładownie;
- komory po lewej stronie samolotu.

b) wewnątrz samolotu:

- kabina pilotów;
- kuchenki;
- kabina pasażerska;
- toalety.

Punkty do skontrolowania statku:

- forpik;
- ładownie;
- sterownia, pomieszczenia wspólne i kwatery załogi;
- maszynownia;
- rufa;
- pokłady górne;
- zewnętrzna powierzchnia statku i kadłub.

Narkotyki przemywane są przez wszystkie granice państw istniejących na świecie. Żeby ograniczyć ten proceder do maksimum, wszystkie państwa muszą strzec własnych granic i przejść granicznych. Funkcjonariusze służby granicznej, celnej, ochrony wybrzeża muszą przeszukiwać, sprawdzać i obserwować statki, samoloty, pociągi, samochody, przesyłki towarowe i pocztowe, bagaże oraz osoby wyjeżdżające z kraju i przyjeżdżające do niego.

PODSUMOWANIE

Uzależnienie od narkotyków nigdy nie jest problemem wyłącznie jednej osoby. Problemy osoby uzależnionej wpływają na otoczenie, stają się zagrożeniem dla rodziny i społeczności. Skala zjawiska dowodzi również, że żadna społeczność nie jest wolna od tej patologii. Narkotyki to współcześnie jedno z najpoważniejszych zagrożeń bezpieczeństwa wewnętrznego państw jak i światowym problemem zdrowotnym w walce od uniezależnienia od narkotyków oraz przestępczości narkotykowej. Polska ze względu na centralne położenie w Europie stała się krajem tranzytowym dla narkotyków przetrzucających z Bliskiego i Dalekiego Wschodu. Współczesne dochody z przemytu narkotyków przeznaczone są na pomnażanie zasobów finansowych organizacji przestępczych. Pieniądze te stanowią źródło do dalszego jeszcze większego pomnażania ich do innych celów niezgodnych z prawem.

DRUG SMUGGLING TECHNIQUES AND METHODS OF DETECTION

Summary

Organised crime in the form of drug smuggling and trafficking poses a serious threat to public safety. Drug addiction also constitutes a global health hazard.

Key words: *drugs, smuggling, transport*